

Česká školní inspekce

Zlínský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Břest, okres Kroměříž

Břest 61, 768 23 Břest

Identifikátor školy: 600 118 479

Termín konání inspekce: 10. – 12. listopad 2003

Čj.:	o2-1155/03-05150
Signatura:	oo2cx107

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v českém jazyce a matematice na obou stupních školy, zeměpise a dějepise vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004 do doby konání inspekce,
- ❖ materiálně technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v českém jazyce a matematice na obou stupních školy, zeměpise a dějepise vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004 do doby konání inspekce,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v českém jazyce a matematice na obou stupních školy, zeměpise a dějepise vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2002/2003 a části školního roku 2003/2004 do doby konání inspekce.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Břest, okres Kroměříž je úplnou základní školou s celkovým počtem 162 žáků v 9 třídách obou stupňů. Ve škole je realizován vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-12. Součástí školy je školní družina se dvěma odděleními (nebyla předmětem inspekční činnosti). Škola hospodaří jako samostatná příspěvková organizace od 1. ledna 2003. Rada školy je zřízena od roku 1994.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ředitel školy je odborně a pedagogicky způsobilý pro výuku na tomto typu školy.

Sledovaným předmětům na prvním stupni ve dvou případech vyučovaly pracovnice bez požadovaného vzdělání.

Jazyk český na druhém stupni a většinu hodin dějepisu (kromě VI. třídy) vyučuje pedagožka, která má odborné bakalářské vzdělání v jazyce českém. V VI. třídě je dějepis vyučován učitelkou bez odborného i pedagogického vzdělání pro druhý stupeň základní školy. Matematiku na druhém stupni učí jeden učitel s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Zeměpis je vyučován jednou učitelkou, která splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Svou pedagogickou činnost začala v tomto školním roce. Uváděna je přímo ředitelem školy.

Skladba úvazků jednotlivých pedagogických pracovníků školy odpovídá možnostem daným velikostí školy. Vyučující dobírají do svých úvazků předměty příbuzné svým aprobacím.

Výchovným poradenstvím je v tomto školním roce pověřen pedagogický pracovník, který absolvoval navíc dvouseměstrální studium výchovného poradenství a iniciativně se vzdělává v dané problematice formou nabízených kurzů.

Organizace provozu školy je dána jednoduchým, ale jasným a funkčním Organizačním řádem vymezujícím organizační strukturu. Podporován je dalšími vnitřními předpisy upravujícími jednotlivé činnosti pracovníků školy (zásady přiznávání osobních příplatků a odměn, pravidla pro proplácení cestovních náhrad, řády pracoven ad.). Organizace činnosti v oblasti výchovně vzdělávací práce vychází z Plánu práce na školní rok 2003/2004, který stanovuje obecné cíle, obsahuje také plán personálního rozvoje pracovníků školy, řeší spolupráci s rodiči a mimoškolní činnost. Plánuje i postupné úkoly v oblasti materiálně technického zabezpečení. K operativnímu plánování a řízení slouží Měsíční plány práce a pravidelně konané

organizační porady, ze kterých jsou řádně pořizovány zápisy. Ředitel školy delegoval část řídicích a kontrolních pravomocí na zástupkyni zejména vzhledem k její aprobaci pro výuku na prvním stupni školy. Vnitřní informační systém je zajištěn formou informační tabule ve sborovně.

Metodické sdružení prvního stupně se schází pravidelně čtyřikrát ročně podle plánu činnosti. Řeší problematiku integrovaných žáků, prezentaci školy na veřejnosti, často organizační záležitosti, tvoří platformu pro výměnu informací z akcí dalšího vzdělávání. Problematice plánování výuky a metodice je podle zápisů dán dostatečný prostor. V letošním školním roce není uváděna žádná začínající učitelka. U vyučujících bez požadované odborné a pedagogické způsobilosti probíhá častější hospitační činnost zástupkyně školy garantující první stupeň.

Odborné a metodické vedení jazyka českého a dějepisu bylo delegováno předmětové komisi společenských věd, která zabývá i výukou cizích jazyků. Hlavní náplní práce metodické komise se stala podle zápisů kontrola plnění osnov na konci každého školního roku a plánování práce pro nový s tím, že jsou některé oblasti vytyčeny jako priority. Letos je to v jazyce českém zejména rozvoj komunikativních dovedností a metodika práce s integrovanými žáky, v dějepise práce s učebnicí. Většina vyučujících je ve škole krátce a hledá si vlastní způsob práce. Velikostí školy je dáno, že ředitel školy může při kontrolní činnosti začínající učitelce radit pouze v obecně pedagogických otázkách. Výrazně negativně se v takovéto situaci jeví absence odborné supervize metodika pro daný obor.

Ve škole je ustavena komise přírodovědných předmětů, do níž jsou také zařazeni vyučující matematiky a zeměpisu. Tato předmětová komise se na svých jednáních zabývá problematikou plnění osnov, sestavováním tematických plánů, hodnocením prospěchu a chování žáků, mezipředmětovými vztahy, přípravou soutěží a dalšími aktuálními úkoly.

Kontrolní a hospitační činnost vedení školy vychází z Plánu řídicí a kontrolní činnosti ředitele a zástupce ředitele na ZŠ Břest na školní rok 2003/2004. Je členěn po měsících a zahrnuje i kontrolu dokumentace, sledování práce s integrovanými žáky, frekvenci známek v žakovských knížkách. Těžiště hospitační činnosti je ve sledování organizace, forem a metod výuky a motivace. Výrazným pozitivem je také sledování výsledků výchovně vzdělávací práce v hlavních předmětech (jazyce českém a matematice) v rámci postupně nastavovaných sebeevaluačních mechanismů. Závěry kontrolní a hospitační činnosti jsou zobecňovány a rozborů podle zápisů pravidelně prováděny na pedagogických radách. Práce pedagogických pracovníků zejména na druhém stupni postrádá častější vnější kontrolu ze strany vedení školy (v minulém školním roce bylo vedení školy v hodinách jazyka českého a dějepisu pouze třikrát). Kontrola plnění učebních osnov je dostatečná.

Souhrny absolvovaných akcí dalšího vzdělávání jsou přehledně vedeny.

Prostor pro hodnocení a sebehodnocení zaměstnanců je vytvořen při individuálních rozbořech hospitovaných hodin. Výsledky kontrolní a hospitační činnosti vedení školy se odrážejí i v pravidlech pro udělování nadtarifních složek platu.

Personální podmínky školy ve sledovaných předmětech byly velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova školy je stará 100 let, většina tříd je vybavena novým žakovským nábytkem, skříňky pro ukládání pomůcek a dalšího materiálu pomalu dosluhují. Prostory pro uložení pomůcek jsou omezené, většina je uložena ve sborovně, část v kabinetu pro první stupeň a ve skříni na chodbě školy. Místnost školní knihovny je malá, v současné době vzhledem k probíhajícím

rekonstrukcím funguje spíše jako sklad. Pro práci celé třídy na počítačích jich není dostatečný počet.

Třídy prvního stupně jsou velmi pěkně esteticky vyzdobeny zejména pracemi žáků a také obrazovými pomůckami a přehledy aktuálního učiva. Dostatečné jsou pro jazyk český, pro matematiku je jich velmi málo. Výuka českého jazyka, matematiky, dějepisu a zeměpisu na druhém stupni probíhá v kmenových třídách, odborné pracovny zřízeny nejsou. Vybavení sbírek je zejména z pohledu jazyka českého a dějepisu nedostačující, zastarává, ale je postupně podle finančních možností obnovováno. Totéž lze říci i o fondu žákovské knihovny. Ve škole je kabinet se základními pomůckami do matematiky, zeměpisu a dalších předmětů. Mapy jsou umístěny v další místnosti.

Vedení kontroluje využívání materiálních zdrojů. Podle rozpočtových možností reaguje na požadavky jednotlivých vyučujících.

Učebnice užívané pro výuku českého jazyka a dějepisu jsou vybrány zodpovědně v navazující řadě. Dějepisné učebnice jsou vhodně doplňovány pracovními sešity stejného nakladatelství (žáci si je zakupují sami). Pro plnění osnov českého jazyka výrazně škole chybí Slovníky spisovného jazyka českého a školní vydání Pravidel českého pravopisu, žáci mají k dispozici totiž pouze několik exemplářů vydaných před poslední úpravou pravopisu v devadesátých letech minulého století. V matematice i v zeměpisu žáci pracují s ucelenými řadami učebnic. Učitelé mají k dispozici i učebnice z jiných nakladatelství. Z didaktické techniky mohou využít zpětné projektory, diaprojektory, televizory, videopřehrávače, radiomagnetofony a počítače v pracovně výpočetní techniky.

Materiálně technické podmínky výuky sledovaných předmětů byly s ohledem na probíhající rekonstrukci hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Škola realizuje vzdělávací program Základní škola. Počet vyučovacích hodin přidělených všech sledovaným předmětům v týdenním rozvrhu hodin odpovídá v tomto školním roce učebnímu plánu výše uvedeného programu. Osnovy jsou ve sledovaných předmětech plněny.

Zápisy v třídních knihách jsou někdy formulovány příliš obecně, nevypovídají dostatečně o plnění osnov a stanovených výukových cílů. Kontrola naplňování učebních osnov je přes uvedené nedostatky v jejich průkaznosti dostatečně účinná.

Řád školy a Vnitřní řád Základní školy Břest upravují chod zařízení, organizaci výuky, práva a povinnosti jeho žáků a pracovníků v souladu s příslušnou právní normou. Na základě žádosti byla škole udělena časově neomezená výjimka z předepsané délky přestávek (mezi jednotlivými hodinami jen 5 minut, hlavní 20 minut).

Potřebné informace žákům jsou předávány zejména prostřednictvím třídnických hodin. V současnosti se nově ustavuje žákovský parlament, již delší dobu je funkční a žáky využívaná schránka důvěry. Zákonní zástupci žáků jsou zpravováni o prospěchu a chování svých dětí sděleními v žákovských knížkách, na třídních schůzkách. Velmi dobrou spolupráci má škola se zřizovatelem i prostřednictvím fungující Rady školy. Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovný poradce má pregnantně stanovenou náplň práce, která postihuje všechny potřebné oblasti přímé práce s žáky, koordinaci práce ostatních pedagogů, spolupráci se všemi potřebnými organizacemi i úlohu v oblasti informovanosti všech zúčastněných. Navíc je také pověřen funkcí preventisty sociálně patologických jevů. O jeho zodpovědném přístupu k plnění úkolů vyplývajících z obou těchto jeho rolí svědčí nejen jeho snaha se stále v této

problematicke vzdělávat, ale zejména organizování aktivit pro žáky, které je učí smysluplně využívat volný čas. Jednou oblastí v činnosti výchovného poradce je práce s žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a chování. Evidence těchto dětí, stejně jako integrovaných žáků, je pečlivě vedena. Výchovný poradce spolu s třídními učiteli vytváří jednotlivé individuální plány, se kterými jsou seznámeni všichni pedagogové i rodiče, podílí se na kontrole jejich plnění. Pro žáky s poruchami řeči zde pracuje logopedický kroužek, odborně zajištěný speciální pedagožkou. Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na prvním stupni

Matematika byla hospitována ve všech ročnících prvního stupně.

Dvě z pěti vyučujících matematiky na prvním stupni nemají odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku na tomto stupni školy. Výuka probíhala věcně i odborně správně s drobnými chybami v matematické i jazykové terminologii. Ve sledovaných hodinách se u neaprobovaných vyučujících projevovala vysoká kreativita při organizaci vyučovacích jednotek, volbě metod práce, výběru jednotlivých aktivizujících činností, motivaci i hodnocení žáků (prvky dramatické výchovy a projektové výuky).

Třídy prvního stupně byly vybaveny novým žákovským nábytkem, byly velmi pěkně esteticky upravené. Výzdobu mimo žákovských prací tvořily také nástěnné pomůcky a obrazy. S tematikou aktuálního učiva matematiky jich bylo velmi málo. Pro větší názornost byly používány spíše drobné pomůcky pro znázornění přirozených čísel, pro numeraci karty číslic a teček, magnetické aplikace, geometrické tvary, soubory karet využité velmi efektivně při skupinové práci ve třetí třídě. Vyučující připravovaly pro žáky také řadu doplňkových pracovních listů. Didaktická technika použita nebyla.

Pro časové rozvržení učiva podle obsahu zvolených učebnic slouží vyučujícím tematické plány. Příprava vyučujících na jednotlivé hodiny byla velmi dobrá. Cílevědomé využití pomůcek často nahrazovaly vyučující velmi pěknou přípravou tabulí.

Úvodní motivace byla ve třetí a páté třídě redukována na seznámení žáků s cílem a obsahem hodiny. Průběžně byl vzbuzován zájem o práci soutěžemi a hrami. Vynikající motivace prolínající celými hodinami byla sledována v první a zejména čtvrté třídě, kde učitelka vycházela z aktuálních událostí (zatmění Měsíce), využila tajenky a čtení ukázky z beletrie, tématem objevování vesmíru proložila celou hodinu.

Zejména v první a čtvrté třídě byly zvolené metody velmi pestré, pro žáky motivující a vzbuzující jejich zájem o probírané učivo. V ostatních třídách převažovala frontální práce oživená soutěžemi. V pátém ročníku zvolené úlohy neodpovídaly zcela stanovenému výukovému cíli. V hodinách byly vhodně s ohledem na aktuální stav třídy zařazovány relaxační aktivity. Individuální tempo bylo většinou respektováno, ve čtvrté třídě bylo velmi efektivně využito vnitřní rozdělení třídy na skupiny při zadávání diferencovaných úloh.

Žáci vždy respektovali stanovená pravidla vzájemné komunikace, byli ukáznění. Komunikativní dovednosti vyučujících byly na velmi dobré úrovni, vhodně využívaly práce s hlasem i ostatní neverbální komunikace. Rozvoji komunikativních dovedností žáků byl dán prostor pouze při samostatné formulaci odpovědí a vytváření slovních úloh.

K hodnocení používali vyučující drobných pochval a povzbuzení, které zároveň zvyšovaly zájem a aktivitu žáků. V první třídě byl vytvořen systém hodnocení žáků hvězdičkami a motivačními známkami. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení bylo ve sledovaných hodinách ojedinelé.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na prvním stupni byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce na prvním stupni

V průběhu inspekční činnosti byly navštíveny všechny třídy prvního stupně ve všech složkách předmětu. Stanovené cíle byly v převážné míře naplňovány.

Dvě z učitelek zabezpečovaly výuku bez požadované odborné a pedagogické způsobilosti, což však nemělo žádný negativní vliv na strukturu a vedení vyučovacích jednotek.

Třídy prvního stupně jsou přiměřeně prostorné s velmi hezkou estetickou výzdobou. Školní nábytek je vhodný a splňuje psychohygienické požadavky pro jednotlivé věkové skupiny žáků. Relaxační koberec v první třídě byl využit nejen k odpočinku, ale umožnil střídání různých druhů činností a sloužil také jako prostředek ke spolupráci mezi dětmi a jejich práci v komunikačním kruhu. Při výuce učitelky ve velké míře používaly své vlastní pomůcky. Škola poskytla žákům platné učebnice, které svým obsahem korespondují s učebními osnovami. Didaktické techniky (magnetofonu) bylo využito jen jednou v hodině literární výchovy.

Hospitované hodiny se většinou vyznačovaly promyšlenou stavbou a kvalitní přípravou. Připravené pomůcky však nebyly vždy účelně využity a dětem nebyla dána možnost se s nimi blíže seznámit (ukázky dobrodružné literatury v páté třídě). Učitelky zpravidla volily věku přiměřené, různorodé metody práce podporující aktivitu žáků a jejich zapojení do vyučovacího procesu. Kladně lze hodnotit zařazování prvků činnostního učení, objevování širších souvislostí v učivu a pochopení vztahů mezi nimi. Frontální výuku v některých sledovaných hodinách účelně doplňovaly hry, soutěže, individuální nebo skupinové formy práce. Vyučující respektovaly individuální tempo žáků, do výuky byly zařazovány relaxační prvky formou dechových a tělesných cvičení. Individuální zvláštnosti a schopnosti dětí byly respektovány, byla zaznamenána práce s integrovanými dětmi, které vypracovávaly zadané úkoly v upravené formě v souladu s individuálními vzdělávacími plány.

Úvodní motivace zahrnovala seznámení žáků s cílem a obsahem hodiny. V průběhu výuky byli žáci motivováni především střídáním zajímavých činností a v hodině literatury možnostmi vypůjčit si a dočíst knihu, se kterou v hodině pracovali.

Ve všech sledovaných hodinách vládla klidná a příjemná atmosféra, založená na vzájemném respektu a stanovených pravidlech vzájemné komunikace mezi učitelem a žákem. Komunikativní dovednosti vyučujících byly na velmi dobré úrovni, výborným způsobem byly uplatněny pro podporu čtení ve čtvrté třídě. Systematická práce na rozvoji komunikativních dovedností a přesné stanovení pravidel se projevilo i na vzájemné komunikaci žáků a kvalitě interakcí v této třídě.

V hodinách převažovalo slovní, pozitivně a motivačně zaměřené hodnocení. Jiných forem (vzájemné hodnocení, sebehodnocení) bylo využito méně. Při chybování učitelky rozebraly s žáky příčinu a navedly je na správný postup při řešení. Zápisy a úkoly v sešitech byly pravidelně známkovány, popřípadě kontrolovány.

Průběh a výsledky vzdělání a výchovy v jazyce českém na prvním stupni byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v jazyce českém na druhém stupni

Přímou hospitační činností byla pozorována práce jediné vyučujících českého jazyka ve škole v tomto školním roce ve všech ročnících druhého stupně. Navštíveny byly hodiny jazykové i slohové. Výukové cíle odpovídaly věku žáků. Nové učivo vždy navazovalo na předchozí.

Bylo zřejmé, že vyučující si je vědoma cílů nejen jedné vyučovací hodiny, ale soustavně pracuje na tom, aby se žákům vytvořila požadovaná struktura poznatků.

Paní učitelka má pro výuku potřebnou odbornost danou vysokoškolským studiem, chybělo jí novější poučení v metodice. Často však postupovala intuitivně dobře, vedena svým pozitivním vztahem k žákům.

Materiálně byla její práce často postavena jen na klasických pomůckách – tabuli, křídě, učebnici a sešitu. Řada užitých textových materiálů, zejména pro důkladnější procvičení, byla vyrobena samotnou učitelkou. V žádné z pozorovaných hodin nebyly využity nástěnné tabule a gramatické přehledy. Nevyužita zůstala i didaktická technika.

Téměř veškerá výuka probíhala frontálně. Žáci byli do aktivních činností vhodně zapojováni formou kladených otázek, učitelka jim dopřála i dostatek samostatné práce. S žakovou chybou se pracovalo, stala-li se v ústním i písemném projevu. Struktura vyučovacích hodin byla klasická, v úvodu s racionálním sdělením, co je třeba poznat. Bez zapojení emocionální složky žakovy osobnosti často probíhala i slohová výuka (např. zaměření na formu při probírání vypravování, v němž žáci sdělovali své etické postoje).

Komunikace mezi všemi zúčastněnými byla dána osobnostními předpoklady vyučující, jejím klidným a vstřícným způsobem vedení vyučovací hodiny. Byla však jednosměrná od učitele k žákovi a naopak, jen málokdy spolu komunikovali žáci samotní. I tak dokázala paní učitelka vytvořit prostor pro osobnostní a sociální rozvoj každého jedince. Většinou byli žáci (hlavně ve slohu) vedeni k delšímu ústnímu projevu a formulaci vlastních myšlenek. Stávalo se však, že mnohé otázky učitelky měly pouze doplňující charakter a žakovo vyjádření bylo tedy převážně jednoslovné.

Povzbuzením pro další práci bylo kladné hodnocení jednotlivých výkonů žáků přímo v hodině, u úkolů, které se žákovi nepovedly, s ním vždy byla probírána možnost nápravy. Takovýto způsob výuky byl žáky kladně přijímán a viditelně je pozitivně naladil pro další práci.

Průběh a výsledky vzdělávání v jazyce českém na druhém stupni byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na druhém stupni

Výuka matematiky byla sledována ve všech ročnících druhého stupně školy v pěti vyučovacích hodinách. Matematiku učí na druhém stupni jeden pedagog s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Na výuku byl připraven. Při stanovování cílů hodin vycházel z osnov přehledně a funkčně zpracovaných do tematických plánů, ve kterých nechyběl ani časový harmonogram rozvržení učiva. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata. Učitel vedl vyučování až na drobné nepřesnosti věcně a odborně správně.

Všechny hospitované hodiny probíhaly ve vhodně a pěkně upravených třídách. Pracovnu matematiky škola nemá. Ve sledovaných hodinách byly využity učebnice a sbírky příkladů, v jedné z hodin také předtištěné materiály. Didaktická technika užitá nebyla.

Podstatná část vyučovacích hodin byla věnována procvičování příkladů, nejprve z probraného učiva, pak z nové látky. Vysvětlení nového učiva bylo věnováno velmi málo času. Vyučující preferoval ve všech sledovaných hodinách frontální způsob práce, kdy jeden z žáků řešil úlohu na tabuli a ostatní počítali v sešitech. Diferencované úlohy vzhledem k matematickým schopnostem žáků nebyly zařazeny, část pomalejších opisovala řešení z tabule, ani vyučovací čas rychlejších nebyl efektivně využit. Podíl samostatné práce byl poměrně malý, respektování individuálních potřeb žáků nebylo pozorováno. Prvky relaxace nebyly ve sledovaných hodinách zařazeny, tempo hodin vyhovovalo spíše průměrným žákům. Ne vždy

se podařilo účelně členit vyučovací hodinu, velmi málo času bylo věnováno závěrečnému shrnutí a zařazení nových poznatků do systému v oboru.

Ve všech hodinách projevovala většina žáků zájem o výuku, mnozí z nich byli aktivní. Při frontálním opakování bylo pozorováno, že žáci učivo zvládají s různou mírou úspěšnosti, zpravidla průměrně. Učitel zvolil jako vstupní motivaci sdělení cíle a stavby hodiny, průběžná motivace stejně jako příklady z praxe a mezipředmětové vztahy byly zaznamenány v malé míře. Žáci mají funkčně, přehledně a esteticky vedené sešity.

Ve všech hodinách byla klidná, pracovní, příjemná atmosféra, vzájemné vztahy všech zúčastněných byly velmi dobré. Chování žáků bylo v souladu s pravidly stanovenými školním řádem. Cílevědomý rozvoj komunikativních dovedností nebyl dostatečný.

Ve sledovaných hodinách vyučující vhodně využíval k hodnocení pochvalu a hodnotící komentář. Ocenění pokroku bylo pozorováno v malé míře. Žáci mají v žákovských knížkách dostatečný počet známek, zápisy obsahu hodnocené skutečnosti jsou konkrétní.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice na druhém stupni byly hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v dějepise

Výukou dějepisu jsou v tomto školním roce pověřeny dvě vyučující. Žádná z nich nemá pro daný předmět ani pedagogické, ani odborné vzdělání. Tato skutečnost se projevila zejména u jedné z nich tím, že nedokázala jednotlivé poznatky žáků zobecnit a vytvářet tak požadovanou strukturu poznatků v tomto oboru.

Při plánování a dělení učiva do jednotlivých ročníků mezi vyučujícími nedošlo ke spolupráci. Osnovy předmětu jsou plněny, probírány jsou prokazatelně i závěrečné shrnující kapitoly v devátém ročníku.

Konkrétní příprava na vyučovací hodinu byla u obou vyučujících zodpovědná, zejména v promyšlené struktuře a v pestrosti připravených způsobů práce. Výrazný nedostatek se u obou týkal přípravy a následného užití zeměpisných názornin (mapy a dějepisné atlasy). Pro procvičení a zopakování formou soutěží si jedna z vyučujících připravovala vlastní podklady. Obě využívaly pracovních sešitů, doplňujících užívané učebnice.

Probírané učivo vždy navazovalo na předchozí a to bylo důkladně zopakováno. Procvičení poznatků i výklad nového byl s drobnými odbornými chybami. Ve vyšších ročnících byla kromě učitelčina výkladu jako další zdroj informací používána učebnice, ale i pramenné materiály a odraz dějinných událostí v uměleckém díle (literatura). Poznání bylo založeno nejen na pouhém verbálním projevu pedagoga, s využitím zpětné vazby o pochopení ve formě problémových otázek, ale v nižších ročnících i na práci s modely archeologických nálezů. Zeměpisné údaje však byly pouze v jedné z hospitovaných hodin důsledně demonstrovány na nástěnné dějepisné mapě.

Výuka byla málo motivována na začátku a často i v průběhu vyučovacích hodin. Pro pozitivní naladění žáků jim bylo často jen sděleno, co se v dané hodině má probrat. Ve vyšších ročnících se správně vytvářelo řešením některých zobecňujících problémů žákovo historické myšlení.

Užitá metodika měla vliv i na vzájemnou interakci a komunikaci. Ale i v tradičně vedených hodinách se individuálním zkoušením na počátku hodiny rozvíjely komunikativní dovednosti žáků. Pozitivní bylo i využití vzájemného hodnocení po takovémto výkonu žáka a zdůvodnění známky ze strany učitele.

Průběh a výsledky vzdělávání v dějepise byly hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpise

Výuka zeměpisu byla hospitována ve všech čtyřech ročnících druhého stupně. Předmětu vyučuje jedna začínající učitelka s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Nedostatek praxe se ve vedení hodin částečně projevil zejména v efektivitě využití vyučovacího času, práce s názornými pomůckami a při cílevědomém rozvoji komunikativních dovedností žáků.

Příprava vyučující na jednotlivé hodiny byla zpravidla promyšlená, učivo navazovalo na předchozí témata, výukové cíle byly stanoveny přiměřeně k aktuálnímu stavu tříd. Pedagožka má velmi pečlivě zpracované tematické plány, které vychází z osnov zvoleného vzdělávacího programu. Jejich časový harmonogram odpovídá náročnosti učiva a je reálně splnitelný.

Prostředí učeben, v nichž byla výuka realizována, neposkytovalo dostatečně podnětné prostředí pro výuku zeměpisu. V hodinách byly použity atlasy a nástěnné mapy, v malé míře učebnice, nástěnné obrazy a předtištěné materiály. Práce s těmito pomůckami nebyla v některých případech dostatečně promyšlená a efektivní, názornost výuky nebyla na dostatečné úrovni. Didaktická technika v hospitovaných hodinách využívána nebyla.

Struktura sledovaných hodin zahrnovala opakování učiva probraného v minulých hodinách, výklad nové látky, zápis do sešitu a shrnutí nového učiva. V některých hodinách byla v malé míře zařazena samostatná práce. Nové poznatky byly žákům většinou učitelkou předkládány, případně byly vyvozovány při řízeném rozhovoru. Žáci byli velmi málo vedeni k samostatnému získávání nových poznatků a souvislostí mezi nimi. Výuka byla kromě dvou drobných chyb vedena věcně správně, často ale chyběla pestrost a nápaditost v užitých formách práce. Role učitelky byla ve všech hodinách dominantní. Žáci měli možnost projevit a uplatnit vlastní životní zkušenosti a názory. Zvolené pracovní tempo vyhovovalo spíše pomalejšímu žákům, relaxační aktivity nebyly zařazeny. Vyučovací čas nebyl v některých částech hodin efektivně využit.

Jako vstupní motivace bylo použito sdělení cíle hodin, pro průběžnou motivaci sloužily příklady z praxe, zkušenosti žáků a využití mezipředmětových vztahů. Prověřování znalostí probíhalo v jedné hodině při ústním zkoušení, v dalších hodinách pouze při frontálním opakování. Ve velmi malé míře byla využita aktualizace učiva i výchovné využití probírané látky.

Nedostatečná pozornost byla věnována rozvoji komunikativních dovedností, přestože učitelka důsledně opravovala žáky, když používali nespisovné výrazy. Atmosféra všech sledovaných hodin byla příjemná, pracovní, byla dodržována pravidla školního řádu. Sešity jsou přehledně, funkčně a esteticky vedené.

Hodnocení výkonů bylo většinou slovní, ke klasifikaci došlo pouze ojediněle. Zpětná vazba získávána pedagožkou byla ve většině sledovaných hodin nedostatečná. Žáci mají v žákovských knížkách většinou jednu až tři známky, zápisy obsahu hodnocené skutečnosti sou konkrétní.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpise byly hodnoceny jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Na prvním stupni jsou využívány běžné evaluační nástroje.

V jazyce českém si vyučující sestavuje vlastní čtvrtletní prověrky, jejichž struktura i obsah vycházejí z požadavků daných přijímacím řízením na vyšší stupně škol. Dějepisné prověrky sledují pouze pochopení základních pojmů, letopočtů a jmen, následují po probrání určitého úseku látky, jsou bezprostřední zpětnou vazbou pro učitele a sledují pouze dílčí jevy. V těchto předmětech neužívá škola komerční testy, nesrovnává své prověrky s jinou srovnatelnou školou. Nekonfrontuje výsledky své práce ani formou obvyklých žákovských soutěží.

V matematice jsou dlouhodobě evidovány výsledky čtvrtletních prací všech tříd druhého stupně. Jsou zde uvedeny hodnocené okruhy, výsledky i opatření k nápravě. Projednáváním výsledků se zabývají jednání předmětové komise i pedagogických rad. Spolupráce s jinými školami v oblasti srovnávání výsledků učení žáků dosud není rozvinuta.

Prováděná analýza má zejména vzhledem ke scházejícímu srovnání se školou podobného typu jen malý vliv na zlepšení kvality a výsledků výchovně vzdělávací práce.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech byly celkově hodnoceny jako velmi dobré.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Zjištění o stavu výchovy a vzdělávání k lidským právům z tematické inspekce Výchova a vzdělávání k lidským právům a toleranci budou zpracována a začleněna do veřejné výroční zprávy ČŠI o školním roce 2003/2004.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s čj. 15 236/03-21, ze dne 17. března 2003 vydané MŠMT s účinností od 1. ledna 2003 je v souladu se zřizovací listinou Základní školy Břest, vydané Obcí Břest ke dni 1. ledna 2003.
- Škola nabízí žákům řadu kroužků se sportovním zaměřením, výuku cizích jazyků, informatiku, výtvarnou a hudební výchovu. Pro žáky s vývojovými poruchami učení a vadami řeči nabízí dyslektický kroužek a nepovinný předmět logopedie. V rámci nepovinných předmětů organizuje také výuku anglického jazyka a náboženství.
- Spolupráce školy se zřizovatelem je na velmi dobré úrovni. O této skutečnosti svědčí také zájem vedení obce o potřeby zařízení. V současné době probíhá rozsáhlá přístavba sportovní haly, kde vzniknou další potřebné prostory pro zkvalitnění materiálně technických podmínek výuky, nová učebna a skladové prostory. Připravována je také projektová dokumentace k vybudování venkovních sportovišť a oddechové zóny.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s čj. 15 236/03-21, ze dne 17. března 2003 vydané MŠMT s účinností od 1. ledna 2003
2. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. září 2002 Základní školy Břest, okres Kroměříž
3. Zápis z jednání metodického sdružení pro první stupeň Základní školy Břest konaných ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004
4. Plán práce na školní rok 2003/2004 Základní školy Břest, okres Kroměříž
5. Plán řídicí a kontrolní činnosti ředitele a zástupce ředitele na Základní škole Břest, okres Kroměříž na školní rok 2003/2004 ze dne 28. srpna 2003
6. Organizační řád Základní školy Břest, okres Kroměříž ze dne 23. ledna 2003
7. Vnitřní řád Základní školy Břest, okres Kroměříž platný ve školním roce 2003/2004
8. Řád školy čj. 2/03 ze dne 14. března 2003

9. Hospitační záznamy ředitele školy a zástupkyně ředitele Základní školy Břest, okres Kroměříž
10. Kritéria pro přiznání osobních příplatků, vnitřní předpis Základní školy Břest, okres Kroměříž
11. Udělení výjimky MŠMT (čj. 19 118/98-22) ke krácení přestávek z důvodů místní dopravní obslužnosti, časově neomezeno, ze dne 15. května 1998
12. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání vyučujících sledovaným předmětům ve sledovaném období školního roku 2003/2004 v Základní škole Břest, okres Kroměříž
13. Zápisy z jednání předmětové komise společenských věd ve školním roce 2002/2003 a ve sledované části školního roku 2003/2004
14. Záznamy z jednání předmětové komise přírodních věd ze školních roků 2002/2003, a ve sledované části školního roku 2003/2004
15. Rozbory prověrek z českého jazyka a matematiky, interní dokument školy
16. Třídní knihy platné pro školní rok 2002/2003 a sledovanou část školního roku 2003/2004
17. Osvědčení o absolvování doplňkového studia výchovného poradenství pro základní a střední školy s čj. 98-VP ze dne 5. listopadu. 1998
18. Doklady o absolvování kurzů v rámci dalšího vzdělávání pedagogů u výchovného poradce, vyučujících českého jazyka a dějepisu ve školním roce 2002/2003
19. Pracovní náplň výchovného poradce, interní dokument školy ze dne 14. dubna 2003
20. Minimální preventivní program Základní školy Břest
21. Tematické plány pro výuku sledovaných předmětů ve školním roce 2003/2004
22. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003 Základní školy Břest, okres Kroměříž
23. Zápisy z pedagogických rad sledované školy
24. Třídní výkazy a katalogové listy žáků platné v době kontroly v Základní škole Břest, okres Kroměříž
25. Hospitační záznamy školních inspektorů

ZÁVĚR

Personální podmínky školy jsou ovlivněny polohou obce v blízkosti velkého okresního města. Tato skutečnost omezuje možnosti zajistit dlouhodobě aprobovaný sbor. Na prvním stupni a v dějepisu vedení školy zajišťuje personální obsazení pracovníky bez požadované odborné a pedagogické způsobilosti, v jazyce českém pouze s odbornou způsobilostí. Ostatním sledovaným předmětům vyučují učitelé s požadovaným vzděláním.

Metodické orgány jsou funkční, garantují plnění osnov jednotlivých předmětů věnují se také specifické metodiky výuky v jednotlivých předmětech a slouží k výměně poznatků získaných z akcí dalšího vzdělávání. Kontrolní a hospitační činnost vedení školy je plánována, vzhledem k velikosti školy je dostatečná. Zobecněné závěry slouží jako východisko pro plánování v oblasti personálního rozvoje pracovníků. Společně kvalifikovanou prací výchovného poradce přispívá ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu ve škole a postupnému nastavení sebeevaluačních mechanismů.

Po materiální stránce je škola vybavena dobře, žákovský nábytek je mimo jiné učebny nový a vyhovující. Na hranici životnosti jsou skřínky k ukládání materiálů a drobných pomůcek ve třídách. Pomůcky jsou v některých případech již zastaralé, pro výuku jazyka českého scházejí některé publikace potřebné pro splnění osnov.

V hospitovaných hodinách na prvním stupni, převládaly klasické vyučovací postupy s převahou aktivity učitelů. Střídající se frontální a samostatnou práci doplňovaly činnosti ve skupinách, zajímavé úlohy a soutěže. Výjimkou byla první a čtvrtá třída s velmi kreativními vyučujícími, které využívaly velmi vhodně i prvky projektové výuky, dramatické výchovy s promyšlenou motivací. Názornost ve většině předmětů byla podpořena drobnými pomůckami a také připravenými pracovními listy. Menší podpora názornosti se projevila v hodinách matematiky, kde scházely přehledy základního učiva.

Na druhém stupni ve sledovaných předmětech převažovala tradiční frontální práce s výkladem a převahou aktivity učitelů, s běžnou strukturou vyučovacích jednotek. Zařazována byla také samostatná práce. Motivace byla často redukována na racionální sdělení obsahu hodiny, v průběhu pomáhaly zvýšit zájem o práci drobné pochvaly a řešené zajímavé úlohy.

Prostor pro záměrný systematický rozvoj komunikativních dovedností žáků se lišil podle jednotlivých vyučujících.

V současnosti je chod školy ovlivněn probíhající výstavbou nové sportovní haly a rekonstrukcí přilehlých objektů, díky nim škola získá potřebné prostory pro skladování pomůcek a zároveň se zásadně změní podmínky pro výuku tělesné výchovy a vzniknou důstojné prostory pro informační centrum s knihovnou. To vše díky vysoké úrovni podpory školy ze strany zřizovatele.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Roman Hoza	Roman Hoza v. r.
Členky týmu	Mgr. Pavla Koupilová	Pavla Koupilová v. r.
	Mgr. Hana Pátková	Hana Pátková v. r.
	PaedDr. Jana Šopíková	Jana Šopíková v. r.

V Kroměříži dne 18. prosince 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. prosince 2003

Razítko

Ředitel školy

Mgr. Pavel Talla

Podpis

Mgr. P. Talla v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, Na Lindovce 1463, 767 27 Kroměříž. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Odbor školství, mládeže a sportu KÚ Zlínského kraje, Tř. T. Bati 3792, 762 69 Zlín	2004-02-05	o2-1016/04-05150
Obec Břest, Břest 87, 768 23, Břest	2004-02-05	o2-1017/04-05150
Rada školy při Základní škole Břest, Okres Kroměříž Břest 61, 768 23 Břest	2004-02-05	o2-1021/04-05150

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány.